

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2017

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

a judecat în ședință fără participarea părților recursul ordinar declarat de avocatul Lozovanu Olga în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui

***Strogov Alexandr Victor**, născut la xxxx,
originar și locuitor în mun. xxxx, bd. xxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 31.03.2016-30.05.2016;

instanța de apel: 07.09.2016-31.01.2017;

instanța de recurs: 16.05.2017-20.06.2017;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 mai 2016, *cauza fiind examinată în procedură simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală*, Strogov Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 244 alin.(2), lit. b) Cod penal la 1 (un) an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități financiar economice pe un termen de 2 (doi) ani, iar în conformitate cu art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a pedepsei aplicate pe termen de probă de 2 (doi) ani.

Conform art.62 alin.(3) Cod penal, lui Strogov Alexandr i s-a aplicat munca neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 (una sută) ore, în calitate de obligație pentru perioada termenului de probă.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, Strogov Alexandr acționând în complicitate cu xxxx, fiind fondator și îndeplinind funcția de director al SC „Zebra-Trans” SRL, c/f xxxx, persoană juridică care desfășoară activitate de întreprinzător, urmărind scopul obținerii unui profit, incluzând în documente contabile date vădit denaturate cu privire la venituri și cheltuieli, a unor cheltuieli care nu au la bază operațiuni reale și care au la bază operațiuni ce nu au existat și tăinuind obiectul impozabil, în perioada de la 01.01.2007 până la 09.06.2011, a prejudiciat bugetul public în sumă de 199 207,90 MDL.

În perioada 01.01.2007-09.06.2011, știind cu certitudine că persoana juridică SC „Zebra-Trans” SRL, nu este înregistrată ca subiect al impunerii cu TVA, contrar prevederilor art.art. 17, 19, 20 și 43 a Legii contabilității nr.113 din 27.04.2007, Strogov Alexandr, fiind sfătuit și determinat de către xxxx în vederea comiterii faptelor infracționale, nu a reflectat în evidența contabilă și nu a inclus în registrul livrărilor, facturile fiscale, datele despre livrarea către agenții economici, a mărfurilor și serviciilor în valoare de 1 502 658,51 MDL. Prin aceasta, încălcând prevederile art.art.97, 101, 102, 112 alin.(1) din Codul fiscal, persoana juridică SC „Zebra-Trans” SRL a diminuat TVA aferentă bugetului în perioada fiscală de gestiune în mărime de 199 207,90 MDL, ceea ce depășește 5000 unități convenționale și, respectiv, constituie proporții deosebit de mari.

Ulterior, în vederea desăvârșirii intențiilor sale criminale, urmărind scopul neadmiterii deconspirării faptului diminuării impozitelor și evitării responsabilității pentru faptele ilegale comise, Strogov Alexandr, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul ilegal al acțiunilor sale, fiind conștient de survenirea consecințelor prejudiciabile și dorind survenirea acestora, prin motivare financiară, i-a cerut lui xxxx să întreprindă măsuri în vederea ascunderii urmelor infracțiunii și vânzării acțiunilor întreprinderii altor persoane, iar ultimul, la 13 mai 2011 a convins-o pe Iacovleva Anna să procure acțiunile în mărime de 100 % ale SC „Zebra-Trans” SRL, devenind și administrator al societății comerciale vizate, după care a schimbat adresa juridică a acesteia.

Faptul neachitării obligațiilor contribuabilului SC „Zebra-Trans” SRL a fost constatat prin nota de serviciu nr.17 din 27 iulie 2011, întocmită de inspectorii Direcției de Administrare Fiscală Buiucani

3. Fără a contesta vinovăția, inculpatul a declarat apel în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care față de el să fie aplicată Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Cu referire la cererea inculpatului privitor la aplicarea față de el a Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a menționat că, această solicitare urmează a fi respinsă, deoarece nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie sus-indicat, or, potrivit art. 10 alin.(1), lit. k) al aceleiași Legi, amnistia nu se aplică persoanelor învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată, or, după cum a constatat instanța de fond prin sentința Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 30 mai 2016, inculpatul până la finalizarea cercetării judecătorești nu a reparat prejudiciul cauzat statului prin neachitarea TVA în sumă de 199 207,90 lei.

5. Nefiind de acord cu decizia, avocatul Lozovanu Olga în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal, prin care în privința lui Strogov Alexandr să fie aplicată Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea cererii avocatul a invocat că:

- instanța de apel eronat a respins cererea inculpatului privind aplicarea amnistiei, deoarece în sentința instanței de fond nu este indicat nici un prejudiciu, pe care instanța de apel a menținut-o, acțiune civilă în cauza dată nu este;

- prin răspunsul din 26.10.2016, eliberat de Inspectoratul fiscal este indicat că taxa pe valoarea adăugată în sumă de 199207,90 lei este obligațiunea agentului economic SRL „Zebra-Trans” de a o achita și tot în acest răspuns este menționat că Strogov Alexandr nu este persoană cu funcție de răspundere la întreprinderea dată și organul fiscal nu are temei juridic să prezinte careva informații.

6. Asupra recursului a depus referință procurorul prin care s-a expus întru respingerea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel corect a respins cererea inculpatului prin care a solicitat aplicarea amnistiei.

7. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată că, în speță sunt incidente circumstanțe care înlătură răspunderea penală a inculpatului.

În drept, soluția instanței de apel cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept atunci când aplicarea pedepsei a fost înlăturată de un act de amnistie* și prin urmare, concluzia instanței de recurs adoptate pe marginea cererii depuse de avocat în numele inculpatului, se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârilor atacate și cu dispunerea încetării procesului penal în cazurile prevăzute de legea procesual-penală.

Pornind de la analiza cererii de recurs, Colegiul constată că, în esență, titulara acesteia critică neaplicarea de către instanța de apel a Legii nr. 210 privind amnistia în

legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, cu dispunerea încetării procesului penal în privința lui Strogov Alexandr.

Instanța de recurs consideră că criticele recurente sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza admiterii recursului declarat.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La 29 iulie 2016 a fost adoptată Legea nr. 210 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Potrivit art. 2 din Legea nr. 210, în cazul în care persoana, în privința căreia se judecă cauza penală, întrunește condițiile stabilite de art. 1 și nu cade sub incidența art. 10, este posibilă de a i se aplica actul amnistiei, dacă infracțiunea a fost comisă până la data de 29 iulie 2016, pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961, prevede, în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoarea, pe un termen de 7 ani.

Din actele cauzei deferite judecării, se constată că Strogov Alexandr a comis infracțiunea prevăzută de art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal în perioada anilor 2007-2011, iar săvârșirea acestei infracțiuni se pedepsește cu amendă în mărime de la 3350 la 5350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani. Respectiv, circumstanțele de fapt ale cauzei deferite judecării, se încadrează în prescripțiile generale ale Legii nr. 210 privind amnistia, care are ca efect înlăturarea răspunderii penale pentru fapta infracțională comisă.

Procedura de aplicare a actului amnistiei față de inculpat este reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, unde se stipulează expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, care include toate instanțele ordinare de judecată, adică atât prima instanță, cât și instanța de apel și cea de recurs ordinar, dacă sunt întrunite condițiile expres indicate de această lege.

Totodată, în acest punct de analiză se evidențiază că, înainte de a aplica actul amnistiei, instanța urmează să determine, dacă inculpatul a manifestat căința activă față de fapta infracțională comisă. Alin. (2) al art. 1 din Legea nr. 210 susține că căința activă a persoanei se determină, în conformitate cu criteriile stabilite de art. 57 Cod penal.

Din conținutul art. 57 Cod penal, trebuie de înțeles că liberarea de răspundere penală, în legătură cu căința activă, este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite următoarele criterii: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit de infracțiune. Or, reieșind din textul legii precitat, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de inculpat, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra. Tot aici, este importantă remarcă că, căință

activă manifestată prin contribuire activă la descoperirea infracțiunii include: judecarea cauzei penale în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ sau în baza art. 509 Cod de procedură penală, sau recunoașterea integrală a vinovăției.

Raportând la caz cele consemnate supra, Colegiul reiterează că, cauza penală în privința lui Strogov Alexandr a fost judecată în procedura simplificată, reglementată de art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Prin alte cuvinte, inculpatul a manifestat căință față de fapta infracțională comisă, încă în prima instanță, acceptând judecarea cauzei în privința sa în baza art. 364¹ Cod de procedură penală și recunoscând vinovăția de cele incriminate. Mai mult, acțiune civilă în cadrul procesului penal nu a fost înaintată.

La etapa judecării cauzei de către instanța de apel, inculpatul a solicitat să fie aplicată amnistia în privința sa, cu încetarea procesului penal.

Instanța de apel a respins solicitarea inculpatului și a consemnat că, actul amnistiei față de inculpat nu poate fi aplicat din motiv că *„inculpatul nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea actului de amnistie sus-indicat, or, potrivit art. 10 alin.(1), lit. k) al aceleiași Legi, amnistia nu se aplică persoanelor învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată, or, după cum a constatat instanța de fond prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 30 mai 2016, inculpatul până la finalizarea cercetării judecătorești nu a reparat prejudiciul cauzat statului prin neachitarea TVA în sumă de 199 207,90 lei”*.

Colegiul penal lărgit nu acceptă statuările instanței de apel și consideră că în privința inculpatului urmează a fi aplicat actul amnistiei, dat fiind că în sentința instanței de fond nu este indicat nici un prejudiciu, soluție pe care instanța de apel a menținut-o, iar parte vătămată și acțiune civilă în cauză nu este și mai mult ca atât, prin răspunsul din 26.10.2016, eliberat de Inspectoratul fiscal este indicat că taxa pe valoarea adăugată în sumă de 199207,90 lei este obligațiunea agentului economic SRL „Zebra-Trans” de a o achita și tot în acest răspuns este menționat că Strogov Alexandr nu este persoană cu funcție de răspundere la întreprinderea dată și organul fiscal nu are temeii juridic să prezinte careva informații.

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit conchide că, la caz, în privința inculpatului poate fi aplicat actul amnistiei, nefiind incidente careva restricții prevăzute de art. 10 al Legii nr. 210, acesta manifestând căință activă față de fapta infracțională comisă și careva prejudiciu nu există.

Respectiv, toate raționamentele consemnate supra au conturat opinia Colegiul penal lărgit că, recursul ordinar declarat urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței și deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal privind învinuirea înaintată lui Strogov Alexandr în baza art. 244 alin. (2) lit. b) Cod penal urmează a fi încetat, în baza art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

8. În conformitate cu prevederile art. 391 alin. (1) pct. 6), 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Lozovanu Olga în numele inculpatului, casează parțial sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 mai 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 ianuarie 2017, în cauza penală în privința lui Strogov Alexandr.

Se aplică prevederile art.2 al Legii Republicii Moldova nr.210 din 29 iulie 2016 privind amnistia, în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și se încetează procesul penal în privința lui Strogov Alexandr, în baza art.244 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 11 iulie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun